

LIETUVOS RESPUBLIKOS AKADEMINĖS ETIKOS IR PROCEDŪRŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS DĖL STUDIJŲ REZULTATŲ ĮSKAITYMO PROCEDŪRŲ PAŽEIDIMŲ

2019 m. liepos 30 d. Nr. SP-17

Vilnius

Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius (toliau – kontrolierius), vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 17 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. XI-1583 „Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos įsteigimo ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“, 13 punkto 1 papunkčiu ir išnagrinėjęs Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) 2019 m. kovo 25 d. ir balandžio 2 d. pareiškėjo T. G. (toliau – pareiškėjas)¹ skundus dėl dalinių studijų organizavimo ir koordinavimo tvarkos Vytauto Didžiojo universiteto (toliau – VDU) Švietimo akademijoje (toliau – ŠA) bei pateiktą informaciją,

n u s t a t ė:

Pareiškėjas 2019 m. kovo 25 d. skunde nurodė, kad pareiškėjo teisė „gauti akademinę pagalbą ir informaciją susijusią su dalinių studijų koordinavimo ir organizavimo tvarka buvo apribota ir užkirsta“; teisė „gauti informaciją tiesiogiai susijusią su dalinių studijų vykdymu ir įgyvendinimu buvo pažeista“; ŠA atitinkamos studijų programos komitetas (toliau – SPK) nesvarstė klausimų, susijusių su pareiškėjo dalinėmis studijomis; SPK nepateikė atsakymo į pareiškėjo kreipimąsi arba nebuvo tinkamai informuotas apie tai; SPK darbuotojas ignoravo pareiškėjo laišką ir neatsakė arba tinkamai neinformavo; SPK darbuotojas nesiėmė reikiamų veiksmų ir priemonių, kad pareiškėjo prašymas „būtų registruotas, persiųstas ir į jį būtų atsakyta laiku ir pagal kompetenciją, taip pat nesiėmė reikiamų veiksmų ir priemonių, kad būtų užtikrintos akademinės procedūros kurios susijusios su dalinių studijų organizavimo ir koordinavimo tvarka“; SPK nesvarstė pareiškėjo „prašymo ir nepateikė sprendimo, siūlymo ar rekomendacijos dėl dalinių studijų organizavimo ir koordinavimo tvarkos“; pareiškėjas yra „nepagrįstai išbrauktas iš studentų sąrašų“.

¹Kontrolieriaus sprendimo tekste „pareiškėjas“ apibendrintai, nesiejant su pareiškėjo lytimi, vadinamas vyriškosios giminės daiktavardžiu.

Iš su skundu pateiktų dokumentų matyti, kad pareiškėjas 2018 m. rugsėjo 5 d. el. laišku kreipėsi į VDU Tarptautinių ryšių departamento direktorių teiraudamasis, su kuriuo asmeniu reikėtų derinti klausimus dėl studijų dalykų programoje keitimo. 2018 m. rugsėjo 11 d. buvo pateiktas VDU Tarptautinių ryšių departamento direktoriaus atsakymas, nurodantis kreiptis į studijų programų grupės referentą laišku, kuriame būtų nurodyta, ką norima keisti. Tuo pačiu atsakymu buvo nurodyta, kad toks pareiškėjo prašymas būtų apsvarstytas SPK ir būtų pateiktas atsakymas. Pareiškėjas 2018 m. rugsėjo 11 d. el. laišku informavo ŠA studijų programų vykdymo referentą, kad turėjo keisti I semestro studijų dalykus. Taip pat pateikė galutinį I semestro studijų dalykų sąrašą. Be to, pareiškėjas pateikė informaciją apie pragyvenimo lygį Ispanijoje ir išvadas, kad lėšų, kurios yra skiriamos vienam Erasmus+ mainų programos studentui studijų Ispanijoje metu, ir lėšų, kurios šiuo metu yra skiriamos Erasmus+ programos studijoms užtikrinti ir įgyvendinti, negali užtekti. Taip pat atsižvelgdamas į šias išvadas, pareiškėjas paprašė SPK pateikti argumentuotą nuomonę ir pasiūlymus į iškeltus klausimus:

A) Kokia organizacija ir (arba) institucija turi užtikrinti, kad Erasmus+ programos metu studentui turi būti sukuriamos palankios studijų sąlygos?

B) Kokia organizacija ir (arba) institucija turi užtikrinti, kad Erasmus+ programos metu studentui turi būti užtikrinamos kokybiškos studijos?

C) Kokia organizacija ir (arba) institucija turi užtikrinti, kad Erasmus+ programos metu studentui turi būti laiduojamos žmogaus orumą užtikrinančios socialinės teisės?

Siekdama išsiaiškinti dalinių studijų organizavimo ir koordinavimo tvarką VDU, Tarnyba kreipėsi į ŠA studijų programų vykdymo grupės vadovą, prašydama kvalifikuotai įvertinti pareiškėjo 2018-09-11 el. laiške, adresuotame ŠA studijų programų grupės darbuotojui, pateiktą informaciją ir, vadovaujantis VDU teisės aktais, reglamentuojančiais studijų koordinavimo, organizavimo ir vykdymo tvarką, pateikti pagrįstą atsakymą Tarnybai, atsakant, kokių veiksmų turi imtis studentas, studijuojantis pagal dalinių studijų programą, kurio netenkina studijų kokybė ir studento krepšelio dydis priimančioje aukštojoje mokykloje, siekiančio pakeisti kai kuriuos studijų dalykus, ir kokių veiksmų turi imtis ŠA administracija.

ŠA administracija, atsakydama į minėtą Tarnybos raštą, nurodė, kad apie pareiškėjo 2018-09-11 el. laišką buvo informuoti ŠA kompetentingi darbuotojai. Taip pat, vadovaujantis VDU studijų reguliamino ketvirtuoju ir penktuoju skirsniais ir VDU studijų programų kokybės užtikrinimo tvarkos aprašu, buvo kreiptasi į SPK dėl pareiškėjo pateiktų klausimų svarstymo. SPK išnagrinėjo pareiškėjo klausimus dėl studijų plano vykdymo ir pritarė studijų plano pakeitimui. Iš ŠA Tarptautinių ryšių departamento gavus pažymą apie pareiškėjo išlaikytus studijų dalykus Ispanijos universitete, 2019 m. kovo 1 d. buvo organizuojamas SPK posėdis, kuriame buvo svarstomas pareiškėjo Erasmus+ mainų programoje išlaikytų studijų dalykų įskaitymas ir pareiškėjo tolesnių studijų VDU klausimai. Ispanijos universitete pareiškėjo išlaikytų studijų dalykų rezultatai buvo įskaityti be apribojimų, tačiau teigiamai buvo įvertinti du iš penkių studijų plano dalykai (12 kreditų iš 30).

Atsakydami į Tarnybos klausimus, susijusius su studijų finansavimu, ŠA administracija paaiškino, kad „atrinktiems į Erasmus+ studijas studentams prieš išvykimą Tarptautinių ryšių departamentas suteikė informaciją apie galimas stipendijas ir finansavimo šaltinius.“ Pareiškėjas pasirašė dotacijos sutartį dėl studijų pagal tarptautinę akademinę mainų programą su VDU. „Šios sutarties 3.6 punkte numatyta, kad skiriama finansinė parama nebūtinai padengia 100 proc. dalyvio

kelionės ir pragyvenimo išlaidų „Erasmus+“ studijų metu. Pagal Erasmus+ studentų chartijos (kuri yra šios sutarties dalis) II skirsnį, studentams studijų užsienyje laikotarpiu toliau mokama siunčiančios valstybės stipendija ir paskola, kokias jie turi teisę gauti studijuodami Lietuvoje.“

Dėl pareiškėjo minėtame el. laiške išreikštos pozicijos dėl netenkinančios studijų kokybės Ispanijos universitete ŠA informavo pareiškėją, kad dėl studijų kokybės jis „turi teisę kreiptis į priimančios institucijos atsakingą skyrių ar darbuotoją.“ Kaip nurodo ŠA administracija, pareiškėjas „sugrįžo į VDU neįvykdęs visos studijų programos. Atsižvelgiant į tai, kad po studijų [Ispanijos] universitete <...> [pareiškėjui] 3-me semestre susidarė 18 kreditų akademinės skolos, [atitinkamos] SPK, vadovaudamasis VDU Studijų reguliavimo 126 str., rekomendavo [pareiškėją] braukti iš studentų sąrašų

[Pareiškėjas] šiuo metu yra išbrauktas iš studentų sąrašų dėl nepažangumo“.

SPK, reaguodamas į minėtą pareiškėjo laišką, 2018 m. rugsėjo 20 d. suorganizavo posėdį, kuriame buvo svarstomi pareiškėjo studijų plano dalykų įskaitymo klausimai. Posėdyje buvo nutarta pritarti pareiškėjo studijų plano dalykų įskaitymo pakeitimui; „SPK nesprenžia studentų finansinių problemų, todėl negali atsakyti į studento iškeltus klausimus.“

Iškilius teisinio reglamentavimo ir dalinių studijų koordinavimo ir vykdymo santykio neaiškumą, Tarnyba pakvietė VDU Studijų programų vykdymo grupės vadovą pateikti paaiškinimus dėl pareiškėjo dalinių studijų plano vykdymo priimančioje institucijoje ir studijų rezultatų neįskaitymo siunčiančioje institucijoje, studijų rezultatų išrašo ir studijų laikotarpio patvirtinimo rašto perdavimo tvarkos ir kita.

VDU atitinkamų programų vadovas ir studijų programų vykdymo grupės vadovas Tarnyboje pateikdamas paaiškinimus, nurodė, kad SPK, vadovaudamasis pareiškėjo akademinėje pažymoje pateiktais studijų rezultatais, priėmė sprendimą dėl pareiškėjo studijų rezultatų įskaitymo. Šiuo atveju dėl kiekvieno dalyko įvertinimo įskaitymo sprendžia tos srities dalykų specialistai. VDU atitinkamų programų vadovas pabrėžė, kad rezultatai buvo įskaityti be apribojimų ir teigiamai vertinti 2 iš 5 studijų plano dalykų, o vienas dalykas, kuris nebuvo studijų plane, pvz., kaip intensyvūs ispanų kalbos kursai, buvo priimtas sprendimas, kad tai galės būti įrašyta į diplomo priedėlį, kitų dalykų įvertinimai, kurie buvo neigiami, ir pagal vieno, ir pagal kito universiteto vertinimo kreditų sistemą buvo neįskaityti.

Paklausus, ar SPK kvietėsi pareiškėją paaiškinti, kodėl akademinėje pažymoje tiek neigiamų studijų dalykų įvertinimų, VDU atitinkamų programų vadovas atsakė, kad pareiškėjas laiku negrįžo į Lietuvą. Jis rašė, kad dėl įvairių priežasčių negavęs finansavimo negali sugrįžti, tad buvo sudėtinga jį pakviesti. Be kita ko, informacija apie studijų dalykų įvertinimus buvo gauta vasario mėnesį, kai pavasario semestras VDU jau buvo prasidėjęs: pavasario semestro pradžia VDU – vasario 1 d. Jam, kaip ir kitiems VDU studentams, informacija apie studijų pradžią buvo pateikta. Pagal sutartį pareiškėjas turėjo grįžti, nes pagal taisykles ir tvarką jis turėjo lankyti seminarus, tačiau juose nepasirodė, nepristatė jokios pažymos. Ispanijos universiteto išduotą akademinę pažymą SPK-ui atsiuntė VDU. Studijų programų vykdymo grupės vadovas patvirtino, kad pareiškėjui buvo pateiktas pusmečio tvarkaraštis kartu su informacija, kad vasario 1 d. pareiškėjas turi būti universitete. Studijų programų vykdymo grupės vadovas taip pat paaiškino, kad studentų braukimas iš sąrašų dėl nepažangumo yra visiškai natūrali universiteto praktika; pasibaigus sesijai yra skolų savaitė, o jeigu lieka skolų, yra informuojami ir išbraukiami iš sąrašų dėl nepažangumo. Taip pat Studijų programų vykdymo grupės vadovas patvirtino, kad, nors ir nebuvo pažymos iš

priimančiosios institucijos, vis tiek pareiškėjas galėjo atvykti vasario 1 d. ir tęsti studijas. Paklausus, ar pareiškėjas būtų turėjęs galimybę laikyti egzaminus, neišlaikytus Ispanijos universitete, ŠA, VDU atitinkamų programų vadovas atsakė, kad tokia galimybė buvo, tačiau ji suteikiama esant ne daugiau kaip 3 akademiniams skoloms. Pareiškėjas turėjo 4 akademines skolas, todėl galimybės perlaikyti egzaminus ŠA pareiškėjas neturėjo. Kita vertus, studijų programų vykdymo grupės vadovas paminėjo, kad dar nesant pareiškėjo akademinė pažymai, buvo galvojama leisti išsilaikyti akademines skolas ir toliau tęsti studijas, bet jo nebuvo visą mėnesį. Taip pat studijų programų vykdymo grupės vadovas paminėjo, kad nebuvo pareiškėjo prašymo dėl teisės perlaikyti neišlaikytus egzaminus ar klausimo, kaip spręsti šį klausimą. Jeigu akademinė skola yra viena arba dvi, dažniausiai nurodomi ir terminai, per kiek laiko reikia išsilaikyti akademines skolas. VDU atitinkamų programų vadovas, kiek jam žinoma iš praktikos, nurodė, kad asmuo, turintis akademinį skolų, turi pusmetį joms susitvarkyti. Tačiau studijų programų vykdymo grupės vadovas patikslino, kad, jeigu neišlaikyti keturi studijų dalykai, VDU elektroninė sistema tokį studentą braukia automatiškai, pasibaigus skolų išsilaikymo laikotarpiui. Nagrinėjamu atveju visi terminai buvo praėję, nes pareiškėjas visą studijų mėnesį nei pasirodė, nei informavo, kad tiek bus akademinį skolų.

Į klausimą, kokių teisės aktu vadovaujasi SPK, sprenddamas studijų rezultatų įskaitymo klausimą, VDU atitinkamų programų vadovas nurodė, kad Lietuvos edukologijos universiteto (toliau – LEU) SPK turėjo savo tvarką. VDU tokio atskiro dokumento neturi. Vytauto Didžiojo universiteto studijų reguliavime, patvirtintame Vytauto Didžiojo universiteto Senato 2016 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 4-17 (Vytauto Didžiojo universiteto Senato 2017 m. gegužės 3 d. nutarimo Nr. 4-1 nauja redakcija) (toliau – Studijų reguliavimas), ir kituose dokumentuose yra atskiri punktai. Studijų programų vykdymo grupės vadovas paaiškino, kad priimant sprendimą dėl studijų rezultatų įskaitymo svarbiausia yra akademinė pažyma.

Paklausus, ar Vytauto Didžiojo universiteto Senato 2018 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. 5-21 patvirtinto Studijų rezultatų įskaitymo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) taikomas ir Erasmus+ mainų programos atveju, vadovai atsakė teigiamai. Į klausimą, kas vadovaujantis Aprašu yra atsakingas už rezultatų įskaitymą, VDU atitinkamų programų vadovas atsakė, kad paprastai tas asmuo gali būti referentas ar kitas mokslo ir studijų institucijos darbuotojas. Jis renka reikiamus dokumentus, teikia reikiamą informaciją. VDU šiuos reikalus tvarko studijų programos grupėse dirbantys referentai, kurie bendradarbiaudami su studijų programos grupių vadovais ir atlieka tam tikras procedūras. Apraše kalbama apie fakultetus, dekanatus, tad, siejant su ŠA struktūra, dabar pereinamoju laikotarpiu fakultetams, dekanatams atitinkmuo ŠA yra studijų programos grupės.

Paklausus, ar pareiškėjas vadovaudamasis Aprašu pateikė prašymą dėl rezultatų įskaitymo ir dokumentus, Studijų programų vykdymo grupės vadovas atsakė, kad šie kriterijai, tikėtina, labiau galioja, kai vyksta modulinės studijos, arba priėmimo į magistrantūrą atveju, kai išlyginami studijų dalykai ar panašiai, ir nurodė, kad bendra tvarka surašyta visiems atvejams. Kiekvieną individualų studijų dalykų sudėliojimą turi studentas tik VDU elektroninėje sistemoje. VDU atitinkamų programų vadovas papildė, kad kiekvienoje institucijoje turime skirtingas kultūras, ir nuo to priklauso, kaip detalios reglamentai reglamentuoja tas tvarkas: kai kur detalios procedūros, kai kur tik bendri principai.

Pareiškėjas 2019 m. balandžio 2 d. skunde nurodė, kad 2018 / 2019 m. vykdė dalines studijas Ispanijos universitete pagal Erasmus+ mainų programą; pareiškėjas 2019 m. sausio 18 d. kreipėsi į Ispanijos universiteto darbuotoją, prašydamas išduoti dalinių studijų pažymą; minėtas darbuotojas atsisakė išduoti pažymą teigdamas, „jog šis pažymėjimas [pažyma] yra siunčiamas Universitetui ir nėra išduodamas studentui“; pareiškėjas 2019 m. sausio 18 d. kreipėsi į Ispanijos universiteto dekaną ir prašė pateikti informaciją apie studijas, tačiau informacija nebuvo pateikta; pareiškėjas motyvuotai paaiškino, kad siunčiantysis universitetas (VDU) neišmoka likusios dotacijos sutarties sumos ir laukia dokumento, todėl pareiškėjas negalėjo „grįžti į Lietuvą dėl sunkios materialinės padėties ir kitų sutartinių įsipareigojimų tiesiogiai susijusių su dalinėmis studijomis, tokių kaip būsto nuomos sutartis“; pareiškėjas 2019 m. sausio 18 d., sausio 24 d., sausio 29 d. ir vasario 16 d. kreipėsi į VDU tarptautinio mobilumo skyriaus vadovą, prašydamas kreiptis į Ispanijos universitetą ir išreikalauti pažymą; 2019 m. vasario 18 d. gautas VDU Tarptautinių ryšių departamento direktoriaus patvirtinimas, kad buvo gauti Ispanijos universiteto patvirtinimo dokumentai, studijų rezultatai, nors VDU rektorius 2019 m. kovo 29 d. rašte teigė, kad, 2019 m. vasario 14 d. gavus iš Ispanijos universiteto pažymą, buvo pradėta studijų rezultatų įskaitymo procedūra; teisė teikti apeliaciją dėl SPK sprendimo dėl 3 semestro dalykų įskaitymo ir rekomendacijos šalinti pareiškėją iš universiteto dėl nepažangumo buvo užkirsta.

Pareiškėjas pateikė pagrįstą informaciją apie tai, kad 2019 m. sausio 18 d. kreipėsi į VDU Tarptautinių ryšių departamento „Erasmus+“ mainų skyriaus vadovą, pranešdamas, kad Ispanijos universiteto dekanas atsisakė paaiškinti, „kodėl nesudaromos sąlygos gauti kokybiškas studijas“ ir patikslindamas, kad pareiškėjas norėjo būti informuotas, ar turi teisę gauti akademinės pažymos originalą, ar turi teisę „gauti savo egzaminų (užduočių) lapų kopijas“, „ar akademinės procedūros, kurios yra (buvo) taikomos egzamino metu yra patvirtintos dekanu ir (arba) atsakingų už studijų ir egzaminų organizavimo tvarka asmenų.“ Be to, pareiškėjas nurodė, kad jo „numatytas studijų periodas yra iki 2019/06“, todėl 2019-01-24 el. laišku kreipėsi į kompetentingus asmenis, prašydamas atsakyti, ar turi teisę studijuoti Ispanijos universitete 2019 m. II pavasario–vasaros semestre ir įgyti visus sutartyje nustatytus ir patvirtintus (60) studijų kreditus. Pareiškėjas 2019-01-29 el. laišku VDU Tarptautinių ryšių departamento „Erasmus+“ mainų skyriaus vadovui pranešė, kad Ispanijos universitetas studijų laikotarpio patvirtinimo pažymos pareiškėjui neduoda, anketos negauna ir kita.

Išanalizavusi pareiškėjo pateiktą informaciją, Tarnyba kreipėsi į pareiškėją prašydama:

- 1) atsakyti, ar, pasibaigus mobilumo užsienyje laikotarpiui, pareiškėjas įvykdė pareigą užpildyti ir pateikti dokumentus, nurodytus Dotacijos sutarties <...> 7.1 straipsnyje, ir pateikti tai patvirtinančius dokumentus;
- 2) pateikti duomenis, atskleidžiančius informaciją apie aplinkybes, susijusias su pareiškėjo dalinių studijų plano įvykdymu priimančioje institucijoje ir studijų rezultatų neįskaitymu siunčiančioje institucijoje, ir juos (duomenis) patvirtinančius dokumentus;
- 3) atsakyti, ar pareiškėjas teikė prašymą dėl studijų rezultatų įskaitymo ir apeliaciją VDU rektoriui dėl sprendimo dėl studijų rezultatų įskaitymo.

Pareiškėjas, atsakydamas į minėtame rašte iškeltus klausimus, be kita ko, pateikė mokymosi sutartį, studijų laikotarpio patvirtinimo pažymą, ES internetinės apklausos anketą ir užsienio kalbos įvertinimo pažymą.

Iš pareiškėjo pateiktos dalinių studijų sutarties matyti, kad planuojamas pareiškėjo mobilumo laikotarpis yra 2018-09–2019-06. Atitinkamai nustatytas 60 studijų kreditų įgijimas. Studijų laikotarpio patvirtinimo pažymoje nurodytas šis laikotarpis – 2018-08-29–2019-01-25.

Iškilus teisinio reglamentavimo ir dalinių studijų koordinavimo ir vykdymo santykio neaiškumų, Tarnyba pakvietė VDU Tarptautinių ryšių departamento „Erasmus+“ mainų skyriaus vadovą pateikti paaiškinimus dėl pareiškėjo studijų rezultatų išrašo ir studijų laikotarpio patvirtinimo rašto perdavimo tvarkos, galimybių pratęsti dalinių studijų laikotarpį, galimybės tęsti studijas siunčiančioje institucijoje ir kita.

VDU Tarptautinių ryšių departamento „Erasmus+“ mainų skyriaus vadovas, atsakydamas į klausimą dėl galimybės pratęsti dalinių studijų laikotarpį dar vienam semestru, paaiškino, kad galimybė yra, tačiau jau nuo 2018 m. spalio mėn. prasidėjo Ispanijos universiteto akademinės bendruomenės nepasitenkinimas pareiškėjo elgesiu ir pareiškėjo nepasitenkinimas Ispanijos universiteto teikiamų studijų kokybe. Ispanijos universitetas teiravosi dėl galimybės nutraukti pareiškėjo studijas anksčiau nustatyto laiko, tačiau VDU Tarptautinių ryšių departamento „Erasmus+“ mainų skyriaus darbuotojai prašė leisti pareiškėjui pabaigti rudens semestro studijas. Be to, VDU Tarptautinių ryšių departamento „Erasmus+“ mainų skyriaus darbuotojai nurodė, kad sutartis sudaryta, ir pareiškėjas nominuotas vieno semestro studijoms. Taip pat VDU darbuotojas pabrėžė, kad VDU susiformavusi tokia dalinių studijų praktika – studentus atrinkti pusės metų studijoms. Tokiu atveju, kai priimančioji institucija sutinka pratęsti dalines studijas ir yra nepanaudotų programos lėšų, studijos pratęsimos. Atsakydamas į klausimą, ar LEU tarptautinių ryšių koordinatorius (2019 m. sausio 17 d. protokolas) susisieikė su Ispanijos universitetu dėl studijų sutarties, kurioje nustatyta dalinių studijų laikotarpio klaida, pakeitimo, vadovas atsakė, kad VDU nedalyvavo nei pareiškėjo atrankoje, nei nominavime, nes studentas perregistruotas į VDU buvo 2018 m. liepos 1 d., ir VDU perėmė finansinės sutarties pasirašymą, dotacijos išmokėjimą. Vadovas paaiškino, kad klaida pareiškėjo dalinių studijų sutartyje dėl studijų laikotarpio pastebėta, kai prasidėjo konfliktinė situacija tarp Ispanijos universiteto ir pareiškėjo. Šiuo atveju pareiškėjo dalinių studijų dokumentus tvarkė ŠA, kurioje veikia automatizuota sistema, ir studentas pats nurodo dalinių studijų laikotarpį, pagal studento suvestus duomenis automatiškai suformuojama dalinių studijų sutartis. Vadovas atkreipė dėmesį, kad ketinimą nominuoti pareiškėją tik rudens semestro studijoms patvirtina LEU tarptautinių ryšių koordinatoriaus 2018 m. birželio 19 d. el. laiškas dėl pareiškėjo nominavimo, adresuotas Ispanijos universitetui. Studentai nominuojami vienoje elektroninėje sistemoje, o po nominavimo studentas kviečiamas pildyti paraišką dėl dalinių studijų kitoje elektroninėje sistemoje, kuri tiesiogiai nėra susieta su nominavimo sistema. Šiuo atveju dalinių studijų sutartis buvo sugeneruota pareiškėjo pateiktų duomenų pagrindu.

Pastebėtina, kad pareiškėjas dalinių studijų sutartyje nurodė vienerių akademinį metų studijų laikotarpį, nors nominuotas buvo tik rudens semestru. Taip pat pareiškėjo dotacijos sutartyje finansavimas skirtas vieno semestro studijoms apmokėti. Be to, VDU 2018-12-21 raštu Ispanijos universitetui dar kartą patvirtino, kad pareiškėjo studijų Ispanijos universitete pabaiga – 2019 m. vasario 1 d., kaip ir nurodyta dotacijos sutartyje. Ispanijos universitetas, vadovaudamasis ne nominavimo laiške pateiktais duomenimis, bet dalinių studijų sutarties nuostata, kurioje nurodytas pareiškėjo dalinių studijų laikotarpis yra 2018-09–2019-06, 2018-06-25 raštu informavo, kad pareiškėjas priimamas dalyvauti Erasmus+ mainų programoje vienerių metų dalinių studijų laikotarpiui, tačiau Ispanijos universitetas 2019 m. vasario 4 d. rašte patvirtino, kad pareiškėjas

nominuotas vieno semestro dalinėms studijoms nurodydamas, kad vienerių akademinių metų dalinių studijų terminas, nurodytas pareiškėjo prašyme, yra pareiškėjo klaida, kuri lėmė klaidą ir dalinių studijų sutartyje. Iš rašto matyti, kad Ispanijos universitetas šią dalinių studijų termino klaidą traktuoja kaip informacinės sistemos, bet ne ketinimų, klaidą. Be to, Ispanijos universitetas pažymėjo, kad VDU nesikreipė į Ispanijos universitetą ir neprašė pratęsti pareiškėjo dalinių studijų termino iki vienerių akademinių metų.

Iš posėdžio dėl VDU Švietimo akademijos studento „Erasmus+“ studijų mainų universitete Ispanijoje 2019-01-17 protokolo matyti, kad atrankos komisija atrinko pareiškėją jo paraiškoje studijoms užsienyje nurodytam laikotarpiui – rudens semestru; 2018-06-19 raštu LEU tarptautinių ryšių koordinatorius informavo apie pareiškėjo nominavimą dalinėms studijoms vienam (rudens) semestru; 2018 m. birželio 25 d. priimančysis universitetas atsiuntė patvirtinimo laišką, studijų sutartį, kuriuose buvo nurodytas vienerių metų studijų laikotarpis; LEU tarptautinių ryšių koordinatorius nesusisiekė su priimančiu universitetu dėl laikotarpio patikslinimo; 2018 m. gruodžio 13 d. el. laišku Ispanijos universitetas pranešė, kad universiteto atstovai nesutinka leisti pareiškėjui tęsti „Erasmus+“ studijų pavasario semestre. Atsižvelgiant į tai, be kita ko, buvo nutarta dar kartą informuoti pareiškėją, kad „jo „Erasmus+“ studijų laikotarpis nesikeičia ir yra toks, kaip nurodyta dotacijos sutartyje – t. y. nuo 2018-08-30 iki 2019-02-01.“

Pažymėtina, kad pareiškėjas buvo pakviestas pildyti paraišką dėl dalinių studijų nominavimo laiške nurodytų duomenų pagrindu, tačiau pareiškėjas dalinių studijų sutartyje nurodė ilgesnį, nei nominavimo laiške nurodytas, dalinių studijų laikotarpį, ir taip sukklaidino VDU, ŠA ir Ispanijos universiteto darbuotojus.

Atsižvelgiant į anksčiau išdėstytas aplinkybes, ypač į tą aplinkybę, kad mobilumo laikotarpio klaida buvo padaryta dėl pareiškėjo kaltės, pagrindas teisėtam lūkesčiui dėl ilgesnio mobilumo laikotarpio Ispanijos universitete nenustatytas.

Pareiškėjas 2018-10-31 el. laišku, kuriame pateiktas prašymas „Dėl studijų kokybės“, kreipėsi į ŠA ir VDU, nurodydamas, kad vis dar laukia studijų pasiekimų vertimo į anglų kalbą, kurį žadėjo LEU tarptautinių ryšių skyrius; „priimančio universiteto dėstytoja M.J.M.C paskaitų metu neatsako į klausimus susijusius su dėstoma tema <...>, konsultacijų metu neatsako į klausimus susijusius su dėstomu dalyku ir dėstoma tema“; pareiškėjas, gavęs leidimą kalbėti ir uždavęs klausimą dėstytojui, atsakymo negavo, bet buvo paprašytas patikslinti klausimą. Patikslinęs klausimą, pareiškėjas atsakymo negavo, jam buvo nurodyta išeiti iš auditorijos. Minėto rašto pagrindu pareiškėjas prašo „kreiptis į priimančio universiteto administraciją ir užtikrinti studijų kokybę. Priimančias universitetas privalo užtikrinti teisę dalyvauti paskaitose“, bet to, „nurodyti į koks tiksliai asmuo atsakingas už Erasmus+ programos studijų sutarties vykdymą.“

Ispanijos universiteto darbuotojas 2018 m. spalio 16 d. el. laišku kreipėsi į asmenį, nominavusį pareiškėją dalinėms studijoms, ir išreiškė susirūpinimą pareiškėjo elgesiu Ispanijos universitete, nurodydamas pareiškėjo agresyvią toną, aukštus reikalavimus ir nepasitenkinimą Ispanijos universitetu, išreikštus daugeliui Ispanijos universiteto darbuotojų.

Pažymėtina, kad Ispanijos universiteto išreikšti teiginiai dėl pareiškėjo netinkamo elgesio Ispanijos universitete akademinės etikos ir / ar procedūrų pažeidimais nėra pagrįsti, todėl kontrolieriaus nevertinti.

Atsižvelgiant į tai, kad Ispanijos universitete vykdomų studijų kokybės vertinimas nėra kontrolieriaus kompetencija, kontrolierius nevertino šios skundo dalies.

Atsižvelgiant į tai, kad abu minėti pareiškėjo 2019 m. kovo 25 d. ir balandžio 2 d. skundai yra susiję su dalinių studijų organizavimo ir koordinavimo tvarka, juose (skunduose) nurodytos aplinkybės buvo vertinamos kartu.

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 62 straipsnio 1 dalies 4 ir 8 punktuose atitinkamai nustatytos studentų teisės „vertinti studijuojamų dalykų dėstymo ir studijų aprūpinimo kokybę“ ir „kreiptis į aukštosios mokyklos administraciją, kad būtų įskaityti studijų toje pačioje arba kitoje aukštojoje mokykloje rezultatai“.

Mokslo ir studijų įstatymo 56 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad „dalinių studijų aukštosiose mokyklose rezultatai įskaitomi švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.“

Vytauto Didžiojo universiteto statuto, patvirtinto Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. birželio 5 d. nutarimu Nr. XIII-1229, 88.8 papunktyje nustatyta studento teisė „kreiptis į Universiteto administraciją, kad būtų įskaityti studijų Universitete ar kitoje Lietuvos arba užsienio aukštojoje mokykloje rezultatai“.

Studijų reguliavimo 145 punkte nustatyta, kad „studentas ar klausytojas, neišlaikęs egzamino arba gavęs neigiamą galutinį studijų dalyko įvertinimą, turi teisę egzaminą vieną kartą pakartoti nemokamai. Studentas ar klausytojas, neišlaikęs egzamino arba gavęs neigiamą galutinį studijų dalyko įvertinimą, turi teisę egzaminą vieną kartą pakartoti nemokamai bei antrą kartą perlaikyti už jį susimokant.“ Studijų reguliavimo 149 punkte nustatyta, kad „esant neigiamam studijų dalyko galutiniam įvertinimui po perlaikyto egzamino, studentui įskaitoma to dalyko akademinė skola.“ Studijų reguliavimo 152 punkte nustatyta studento ar klausytojo, nesutinkančio su dėstytojo įvertinimu, teisė „teikti apeliacinį prašymą fakulteto, kuriame studijuoja, dekanui“.

Vytauto Didžiojo universiteto Senato 2018 m. birželio 27 d. nutarimu Nr. 6-3 patvirtintame 2018 / 2019 m. mokslo metų akademiniam kalendoriuje nustatyta ŠA pavasario semestro pradžia – 2019 m. vasario 1 d.

Aprašo 3 punkte nustatyta, kad „tvarka taikoma asmenims (išskyrus stojančiuosius į pirmąjį kursą), baigusiems, studijavusiems ar studijuojantiems Lietuvos ar užsienio valstybių aukštosiose mokyklose pagal aukštojo mokslo studijų programas ir norintiems tęsti studijas įskaitant jų pasiektus studijų rezultatus pagal tas pačias arba kitas neuniversitetinių, universitetinių pirmosios, antrosios pakopų arba vientisųjų studijų programas VDU.“ Aprašo 4 punkte „akademinė pažyma“ apibrėžiama kaip „asmeniui išduodamas dokumentas apie studijų rezultatus“. Aprašo 13 punkte nustatyta, kad „asmuo, pageidaujantis, kad būtų įskaityti studijų rezultatai, fakulteto dekanatui pateikia:

13.1. prašymą Rektoriui užskaityti dalykus (priedas Nr. 1);

13.2. dokumentus apie studijų rezultatus:

<...>

13.2.2. akademinę pažymą <...>.“

Aprašo 24 punkte nustatyta, kad „prašymai dėl studijų rezultatų įskaitymo fakultetų dekanatams pateikiami per dvi pirmąsias semestro savaites.“ Aprašo 25 punkte nustatyta, kad „studijų rezultatai įskaitomi ne vėliau kaip per dvi savaites nuo visų šios tvarkos 13 punkte išvardytų dokumentų pateikimo dienos. Tuo atveju, jeigu priimamas sprendimas neįskaityti studijų

dalyko rezultatų, studentas privalo būti informuotas ir jam sudarytos sąlygos įsiregistruoti ir išklaudyti studijų dalyką VDU.“

Įvertinus nagrinėjamų skundų aplinkybes, skundų nagrinėjimo metu surinktą aktualią informaciją ir teisinį reglamentavimą, nustatyta:

Pareiškėjo ir VDU 2018 m. rugpjūčio 7 d. pasirašytos dotacijos sutarties „Erasmus+“ aukštųjų mokyklų studentų studijoms Programos šalyse 2018 / 2019 m. m. (toliau – dotacijos sutartis) 3.6 straipsnyje nustatyta, kad „skiriama finansinė parama nėra numatyta padengti 100 proc. Dalyvio išlaidų „Erasmus+“ studijų metu (prieš ją ar po jo).“ Dotacijos sutarties 4.1 straipsnyje nustatyta, kad „išankstinis mokėjimas, lygus 80% 3 straipsnyje nurodytos sumos, Dalyviui atliekamas ne vėliau kaip (iki pirmesnės iš šių datų):

- per 30 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai sutartį pasirašo abi šalys;
- iki mobilumo laikotarpio pradžios datos.“

Dotacijos sutarties 4.2 straipsnyje, be kita ko, nustatyta, kad „jeigu pagal 4.1 straipsnį mokėjimą sudaro mažiau nei 100% finansinės paramos, užpildytos ES internetinės apklausos anketos pateikimas bei antrojo kalbos testo pateikimas, studijų laikotarpio patvirtinimo pažymos (*Period Statement*) pristatymas yra laikomas Dalyvio prašymu išmokėti likusią finansinės paramos sumą. Institucija per 30 kalendorinių dienų sumoka likusią sumą“. Erasmus+ studentų chartijos (kuri yra dotacijos sutarties dalis) II skirsnyje, be kita ko, nustatyta, kad studijų užsienyje laikotarpiu studentams bus toliau mokama siunčiančiosios valstybės stipendija arba paskola.

Vadovaujantis dotacijos sutarties 3.6 ir 4.2 straipsniais ir atsižvelgiant į anksčiau išdėstytas aplinkybes ir sąlygas, kurios buvo žinomos ir su kuriomis sutiko pats pareiškėjas, pasirašydamas dotacijos sutartį, teisinis pagrindas dėl likusios finansinės paramos sumos išmokėjimo 2019 m. vasario mėn. pirmosiomis dienomis ir pagrindas teisėtam lūkesčiui dėl likusios finansinės paramos sumos panaudojimo 2019 m. vasario mėn. pirmosiomis dienomis kelionės į Lietuvą išlaidoms apmokėti, t. y. tomis dienomis, kai pareiškėjas privalo atvykti į siunčiančiąją instituciją (VDU), nenustatyti.

VDU darbuotoja 2019 m. kovo 19 d. el. laišku pareiškėjui siuntė susijusius dokumentus dėl studijų dalykų įskaitymo ir išbraukimo iš studentų sąrašų. 2019 m. kovo 29 d. pareiškėjas buvo informuotas VDU raštu, pasirašytu VDU rektoriaus, apie tai, kad, 2019 m. vasario 14 d. gavus iš Ispanijos universiteto pažymą apie pareiškėjo „studijuotų dalykų pagal tarptautinę akademinį mainų programą įvertinimus, buvo pradėta studijų rezultatų įskaitymo procedūra. Vadovaujantis studijų rezultatų įskaitymo Vytauto Didžiojo universitete tvarkos aprašu, 2019 m. kovo 1 d. [SPK] sprendimu buvo atliktas [Ispanijos universitete] įgytų studijų rezultatų įskaitymas.“ Iš atitinkamo SPK 2019-03-01 posėdžio protokolo Nr. IP-02-02 matyti, kad posėdyje, be kita ko, buvo svarstytas pareiškėjo dalykų įskaitymas ir statusas universitete; nutarta rekomenduoti šalinti pareiškėją iš universiteto dėl nepažangumo, nes jis turi daugiau negu tris akademinės skolas iš trečio semestro. VDU rektoriaus 2019 m. kovo 13 d. įsakymu „Dėl išbraukimo iš studentų sąrašų“ pareiškėjas išbrauktas iš studentų sąrašų dėl nepažangumo.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Aprašo 148 punkte nustatyta, kad „egzaminų perlaikymą organizuoja atitinkami padaliniai pasibaigus egzaminų sesijai, akademiniam kalendoriuje nurodytu laiku.“ Vytauto Didžiojo universiteto 2018 m. birželio 27 d. Senato nutarimu Nr. 6-3

patvirtintame 2018 / 2019 m. mokslo metų akademiniam kalendoriuje nustatyta ŠA rudens semestro egzaminų sesijos pabaiga – 2019 m. sausio 31 d., pirmoji egzaminų perlaikymo sesija – sausio 21–25 d., antroji egzaminų perlaikymo sesija – sausio 28–31 d.

Pažymėtina, kad akademiniam kalendoriuje nustatyti egzaminų perlaikymo terminai nagrinėjamu atveju lemia pareiškėjo, kurio mobilumo laikotarpio paskutinė diena užsienio aukštoje mokykloje – 2019 m. vasario 1 d., teisės perlaikyti VDU užsienio aukštojoje mokykloje neišlaikytų egzaminų neužtikrinimą.

Atsižvelgiant į tai, kad akademinė pažyma nebuvo pateikta pareiškėjui, t. y. ją Ispanijos universitetas pateikė VDU, konstatuotina, kad studento Mokslo ir studijų įstatymo 62 straipsnio 1 dalies 8 punkte įtvirtinta teisė kreiptis į Universiteto administraciją, kad būtų įskaityti studijų Universitete ar kitoje Lietuvos arba užsienio aukštojoje mokykloje rezultatai, teisė gauti akademinę pažymą, kuri, kaip nustatyta Aprašo 4 punkte, išduodama asmeniui, teisė pateikti prašymą užskaityti dalykus ir akademinę pažymą, kaip tai nustatyta Aprašo 13 punkte, nebuvo užtikrintos, tačiau atkreiptinas dėmesys į tai, kad VDU ir ŠA ragino Ispanijos universitetą, kad jis akademinę pažymą atsiųstų kaip galima greičiau.

Pareiškėjui nebuvo sudarytos sąlygos įgyvendinti Aprašo 24 punkte, kuriame nustatyta, kad „prašymai dėl studijų rezultatų įskaitymo fakultetų dekanatams pateikiami per dvi pirmąsias semestro savaites“ nustatytos procedūros.

SPK 2019-03-01 posėdyje svarstė pareiškėjo studijų dalykų įskaitymo klausimą, nesilaikydamas Aprašo 25 punkte nustatyto termino ir sąlygų: pareiškėjo studijų rezultatų įskaitymas buvo vykdomas, negavus pareiškėjo prašymo užskaityti dalykus ir pareiškėjo pateiktos akademinės pažymos; SPK nepaisė sąlygos, nustatytos Aprašo 25 punkte – „tuo atveju, jeigu priimamas sprendimas neįskaityti studijų dalyko rezultatų, studentas privalo būti informuotas ir jam sudarytos sąlygos išregistruoti ir išklausti studijų dalyką VDU“, ir neužtikrino pareiškėjo teisės perlaikyti Ispanijos universitete neišlaikytus egzaminus, vadovaujantis Studijų reguliamino 145 punkte nustatyta tvarka (pabraukta mūsų).

VDU, ŠA atsakingi asmenys nesiėmė priemonių, kad pareiškėjui būtų suteikta informacija apie studijų rezultatų įskaitymo procedūras VDU, ŠA.

VDU, ŠA atsakingi asmenys nesiėmė priemonių, kad pareiškėjas būtų informuotas apie egzaminų perlaikymo galimybę.

SPK, nepaisydamas Studijų reguliamino 149 punkto nuostatos, kad „[e]sant neigiamam studijų dalyko galutiniam įvertinimui po perlaikyto egzamino, studentui įskaitoma to dalyko akademinė skola“, visus pareiškėjo Ispanijos universitete neigiamai įvertintus egzaminus pripažino akademinėmis skolomis.

VDU rektorius, vadovaudamasis Studijų reguliamino 149 punktu ir SPK rekomendacija, nusprendė pareiškėją braukti iš studentų sąrašų.

Atsižvelgiant į tai, kad:

1) atitinkamos studijų programos komiteto statusas ir įgaliojimai, svarstant ir priimant sprendimus dėl studijų rezultatų įskaitymo Erasmus+ mainų programos studentams,

studijavusiems užsienio aukštosiose mokyklose, studijų rezultatų įskaitymo tvarka nėra aiškiai reglamentuojami VDU vidaus teisės aktuose;

2) Apraše reglamentuojama tvarka nėra pritaikyta ŠA struktūrai, todėl lieka neaišku, kam asmuo, pageidaujantis, kad būtų įskaityti studijų rezultatai, turėtų pateikti prašymą užskaityti dalykus ir akademinę pažymą;

3) VDU vidaus teisės aktuose nenumatyta užsienio aukštosiose mokyklose neišlaikytų egzaminų perlaikymo tvarka VDU;

4) VDU vidaus teisės aktuose nereglamentuojami informavimo apie SPK priimtus sprendimus dėl studijų rezultatų įskaitymo terminai,

ir siekiant teisinio aiškumo, rekomenduojama studijų programos komiteto statusą ir įgaliojimus, studijų rezultatų įskaitymo tvarką, egzaminų perlaikymo tvarką reglamentuoti VDU vidaus teisės aktuose.

Kontrolierius, išanalizavęs ir įvertinęs pateiktą informaciją ir ją patvirtinančius dokumentus bei teisinį reglamentavimą, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 17 straipsnio 11 dalies 6 punktą,

n u s p r e n d ė:

rekomenduoti Vytauto Didžiojo universitetui ir Švietimo akademijai imtis priemonių, kad būtų pašalinti procedūrų pažeidimai ir jų priežastys.

Kontrolieriaus sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102, Vilnius) per vieną mėnesį nuo šio sprendimo įteikimo datos.

Akademinės etikos ir procedūrų kontrolierė

Loreta Tauginienė